

Державна фіскальна служба України розглянула звернення щодо визначення податкових зобов'язань з ПДВ при надходженні коштів від населення за агентським договором та, керуючись статтею 52 Податкового кодексу України (далі – ПКУ), повідомляє.

Основні засади господарювання в Україні і господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання регулюються Господарським кодексом України (далі – ГКУ).

Правила комерційного посередництва (агентські відносини) у сфері господарювання визначено статтями 295 – 305 ГКУ.

Відповідно до частини першої статті 295 ГКУ комерційне посередництво (агентська діяльність) є підприємницькою діяльністю, що полягає в наданні комерційним агентом послуг суб'єктам господарювання при здійсненні ними господарської діяльності шляхом посередництва від імені, в інтересах, під контролем і за рахунок суб'єкта, якого він представляє.

За агентським договором одна сторона (комерційний агент) зобов'язується надати послуги другій стороні (суб'єкту, якого представляє агент) в укладенні угод чи сприяти їх укладенню (надання фактичних послуг) від імені цього суб'єкта і за його рахунок (частина перша статті 297 ГКУ).

Відповідно до агентського договору комерційний агент одержує агентську винагороду за посередницькі операції, що здійснені ним в інтересах суб'єкта, якого він представляє, у розмірі, передбаченому договором. Агентська винагорода виплачується комерційному агенту після оплати третьою особою за угодою, укладеною з його посередництвом, якщо інше не передбачено договором сторін (частини перша і друга статті 301 ГКУ).

Загальні засади функціонування платіжних систем і систем розрахунків (далі - платіжні системи) в Україні, поняття та порядок проведення переказу коштів у межах України регулюються Законом України від 5 квітня 2001 року № 2346-III «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» (далі – Закон № 2346).

Переказ коштів (далі – переказ) - рух певної суми коштів з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому у готівковій формі, який у тому числі може бути ініційований, шляхом внесення готівкових коштів для подальшого переказу за допомогою платіжних пристроїв (пункт 1.24 статті 1 і підпункт 7 пункту 21.1 статті 21 Закону № 2346).

Правові засади у сфері надання фінансових послуг, здійснення регулятивних та наглядових функцій за діяльністю з надання фінансових послуг визначено Законом України від 12 липня 2001 року № 2664-III «Про

фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (далі – Закон № 2664).

Фінансова послуга – це операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, - і за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів. До фінансових послуг, зокрема належить переказ коштів та довірче управління фінансовими активами (підпункт 5 пункту 1 статті 1 і стаття 4 Закону № 2664).

Згідно зі статтею 5 Закону № 2664 фінансові послуги надаються фінансовими установами, а також, якщо це прямо передбачено законом, фізичними особами - підприємцями.

При цьому можливість та порядок надання окремих фінансових послуг юридичними особами, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, визначаються законами та нормативно-правовими актами державних органів, що здійснюють регулювання діяльності фінансових установ та ринків фінансових послуг, виданими в межах їх компетенції.

Отже, з питання віднесення зазначених у зверненні послуг із збору коштів на користь третіх осіб, що надаються ТОВ «Комфорт – Таун», до категорії фінансових послуг пропонуємо звернутися до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулюються нормами ПКУ (пункт 1.1 статті 1 розділу I ПКУ).

Правові основи оподаткування ПДВ встановлено розділом V та підрозділом 2 розділу XX ПКУ.

Згідно з підпунктами «а» і «б» пункту 185.1 статті 185 розділу V ПКУ об'єктом оподаткування ПДВ є операції платників податку з постачання товарів/послуг, місце постачання яких відповідно до статті 186 розділу V ПКУ розташоване на митній території України.

Під постачанням послуг розуміється будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності (підпункт 14.1.185 пункту 14.1 статті 14 розділу I ПКУ).

Пунктом 188.1 статті 188 розділу V ПКУ встановлено, що база оподаткування ПДВ операцій з постачання товарів/послуг визначається виходячи з їх договірної вартості з урахуванням загальнодержавних податків та зборів (крім акцизного податку на реалізацію суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, податку на додану вартість та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками - суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у тому числі компонентів крові і

вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів).

При цьому база оподаткування операцій з постачання товарів/послуг не може бути нижче ціни придбання таких товарів/послуг, база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче звичайних цін, а база оподаткування операцій з постачання необоротних активів не може бути нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів - виходячи із звичайної ціни), за винятком:

товарів (послуг), ціни на які підлягають державному регулюванню; газу, який постачається для потреб населення.

До складу договірної (контрактної) вартості включаються будь-які суми коштів, вартість матеріальних і нематеріальних активів, що передаються платнику податків безпосередньо покупцем або через будь-яку третю особу у зв'язку з компенсацією вартості товарів/послуг.

Враховуючи викладене, операції Агента з постачання посередницьких послуг у межах агентського є об'єктом оподаткування ПДВ та підлягає оподаткуванню у загальновстановленому порядку за основною ставкою. База оподаткування ПДВ у Агента за такою операцією визначається виходячи з агентської винагороди, що отримується від охоронної компанії у межах виконання агентського договору.

При цьому кошти, які отримуються Агентом у межах виконання агентського договору від споживачів (населення) як оплата за поставлені охоронною компанією послуги, для подальшого перерахування таких коштів охоронній компанії (постачальнику охоронних послуг), до бази оподаткування ПДВ Агентом не включаються.

Разом з цим повідомляємо, що інформації, викладеної у зверненні, недостатньо для надання вичерпної індивідуальної податкової консультації з порушеного питання, а тому у разі необхідності пропонуємо повторно звернутися до контролюючого органу із наданням детального опису здійснюваних операцій та копій документів (у тому числі відповідних договорів), що стосуються таких операцій.

Відповідно до пункту 52.2 статті 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.